

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Oppivelvollisuuden laajentaminen – Maksuttomuus ammatillisessa koulutuksessa

Opetus- ja kulttuuriministeriön
webinaari 19.2.2021

Piritta Sirvio, hallitusneuvos
Opetus- ja kulttuuriministeriö

 **Oppivelvollisuuden
laajentaminen**

Toisen asteen koulutuksen maksuttomuus

- Oppivelvollisuutta laajennettaessa laajenee opiskelijan oikeus maksuttomaan toisen asteen koulutukseen.
- Opiskelijalle maksuttomia
  - opetus ja päivittäinen ruokailu (nykytila)
  - opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit
  - opetuksessa tarvittavat työvälineet, -asut ja -aineet
  - lukion oppimäärän päätteeksi suoritettavan ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät 5 koetta sekä niiden osalta hylättyjen kokeiden uusiminen
  - vähintään seitsemän kilometrin pituiset koulumatkat (toteutetaan nykyisen koulumatkatukijärjestelmän puitteissa)
  - joissakin erityistapauksissa myös majoitus- ja matkakustannukset (lähin oppilaitos yli 100 km)

Keitä uudistus koskee?

- Nuoria, jotka suorittavat perusopetuksen oppimäärää oppivelvollisina 1.1.2021 tai sen jälkeen
  - jos perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai nykyinen oppivelvollisuus on päättynyt ennen tätä ajankohtaa, henkilö ei ole oppivelvollisuuslain piirissä
  - tällä hetkellä perusopetuksen lisäopetuksessa tai VALMA/LUVA-koulutuksessa olevat eivät kuulu laajennetun oppivelvollisuuden piiriin
  - kaikki ensi syksynä aloittavat eivät kuulu maksuttomuuden piiriin

Oppivelvollisuus ja maksuttomuus vastinparina

- Jos henkilö ei ole oppivelvollisuuslain piirissä, ei hänellä ole myöskään oikeutta maksuttomaan toisen asteen koulutukseen
- Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia
  - vakinainen asuminen kotikuntalain mukaisesti (vakinaisesti asuva, jos on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa)
  - opiskelutarkoituksessa tai muutoin tilapäisesti Suomessa oleskelevat eivät ole oppivelvollisia, ei myöskään oikeutta maksuttomaan toisen asteen koulutukseen

Maksuttomuusaika (16 §)

- Sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta
  - tämän aikarajan sisällä sallitaan opiskelupaikan vaihto, nivelvaiheen koulutukseen osallistuminen ym.
- Oikeus päättyy, kun toisen asteen tutkinto suoritettu
  - kaksoistutkintoa suorittavilla, kun molemmat tutkinnot on suoritettu (aina kuitenkin pääsäännön mukaan sen kalenterivuoden lopussa, jolloin täyttää 20 vuotta)
- Kuka kuuluu maksuttomuuden piiriin?
  - ”on tai on ollut oppivelvollisuuslaissa tarkoitettu oppivelvollinen”
  - ei koskaan opinnoissa, jotka on aloitettu sen kalenterivuoden jälkeen, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta
- Maksuttomuuden pidennysperusteet oppivelvollisuuslaissa

Tieto maksuttomasta koulutuksesta tallennettava

- Koulutuksen järjestäjän tulee opintojen alkaessa selvittää, onko opiskelijalla oikeus maksuttomaan koulutukseen vai ei
- Tieto tallennettava opetuksen ja koulutuksen tietovarantoon
  - Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä 9 c §
  - maksuttomuutta koskevaa tietoa käyttävät myös Kela ja YTL
- Tallennettava myös tieto, jos opiskelijan oikeutta maksuttomaan koulutukseen on pidennetty (pidennysjakso)

Maksuttomuuden laajuus (17 §)

- Opetuksen edellyttämät oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet ovat opiskelijalle maksuttomia.
- Maksuttomia eivät kuitenkaan ole erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat opiskelijan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettut soittimet, urheiluvälineet tai muut vastaavat välineet ja tarvikkeet, joita opiskelija voi käyttää myös muutoin kuin opetuksen yhteydessä.
- Opintoja täydentävistä vapaaehtoisista opintoretkestä, vierailuista, tapahtumista ja muista vastaavista toiminnoista voidaan periä kohtuullisia maksuja.

Maksuttomuuden laajuuden periaatteita

- Ei säädetty tutkintokohtaista ylärajaa
- Laki ei estä tarjoamasta maksuttomia materiaaleja myös muille kuin siihen lain mukaan oikeutetuille
- Ei valmista listaa, mikä kuuluu tai ei kuulu maksuttomuuden piiriin
- Koulutuksen järjestäjä päättää maksuttomuuden toteuttamistavoista
  - miten ja missä muodossa oppimateriaalit ym. tarjotaan opiskelijoille

Maksuttomuuden rajanvetoa

- Tapauskohtainen soveltamiskäytäntö ja oikeuskäytäntö
  - UKK-palsta <https://minedu.fi/kysymyksiä-ja-vastauksia-oppivelvollisuudesta>
- **Opetus on aina maksutonta**
- Kuuluvat maksuttomuuden piiriin
  - sertifikaatit ja viranomaismaksut (esim. hygieniapassi, tulityökortti), jos tutkinnon suorittamisen edellytyksenä
  - tarvittavat ohjelmistot, esim. laskinohjelmistot

Opintoja täydentävät vapaaehtoiset opintoretket

- Voi periä maksuja
  - matka- ja majoituskustannukset, myös ulkomaan matkat
  - retkien pääsyliput
- Aina oltava vaihtoehto suorittaa tutkinto täysin maksuttomasti
  - ei kuitenkaan tarkoita, että juuri vastaava toiminta pitäisi olla maksuttomana vaihtoehtona (esim. laskettelu / maksuton talviliikunta)
- Ei merkitystä sillä, onko kyseessä pakolliset vai valinnaiset opinnot
  - myös pakollisiin opintoihin voi jossain tilanteissa sisältyä vapaaehtoista maksullista täydentävää toimintaa

Maksuttomuus ja oikeusturva

- OVL 17 § 3 mom:
Koulutuksen järjestäjän tulee antaa oppimateriaalien sekä työvälineiden, -asujen ja –aineiden maksuttomuutta sekä opintoja täydentävistä toiminnoista perittäviä maksuja koskeva hallintolain mukainen hallintopäätös (vain) silloin, jos opiskelija sitä kirjallisesti tai suullisesti pyytää.
  - lähtökohtaisesti päätöstä maksuttomuuden piiriin kuulumisesta/kuulumattomuudesta ei tarvitse antaa kaikille opiskelijoille
  - muutoksenhakuoikeus hallinto-oikeuteen

Koulumatkojen maksuttomuus - periaatteet

- Kelan koulumatkatukijärjestelmän puitteissa
  - jatkossakin koulumatkatuki haetaan ja myönnetään Kelasta
- Kunnalla tai koulutuksen järjestäjällä **ei velvollisuutta** koulukuljetuksen järjestämiseen
  - koulutuksen järjestäjä **voi vapaaehtoisesti järjestää koulukuljetuksen**
    - tällöin koulumatkatuki maksetaan koulutuksen järjestäjälle, jos opiskelijalla oikeus koulumatkatukeen
- Ei merkitystä sillä, onko hakeutunut lähimpään tai toisen kunnan alueella sijaitsevaan oppilaitokseen
  - koulumatkatukijärjestelmän puitteissa korvataan päivittäiset koulumatkat

Koulumatkatuen muodot

- Lähtökohtaisesti julkisen liikenteen käytön perusteella (halvin lipputuote)
- Oma matkustustapa, jos ei mahdollisuutta käyttää joukkoliikennettä
  - OKM:n taksa-asetuksen mukainen euromääräinen korvaus
  - Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus eräiden koulumatkakustannusten laskentaperusteista (465/2019)
- Voidaan maksaa myös koulutuksen järjestäjälle, jos tämä tarjoaa koulukuljetuksen

Erityiset majoitus- ja matkakorvaukset (19-21 §)

- Jos matka oppivelvollisen kodista **lähimpään** lukioon tai monialaiseen ammatilliseen oppilaitokseen on **yli 100 kilometriä**
  - opiskelija voi valita lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen välillä
  - monialainen = vähintään kaksi koulutusala
  - opetuskieli suomi tai ruotsi (perusopetuslain mukainen opetuskieli)
  - samat periaatteet TUVA- ja TELMA-koulutuksessa, jos nämä lähin ”soveltuva”
- Ei oikeutta, jos käyttää vapaata hakeutumisoikeutta ja hakeutuu kauemmaksi
- Ei oikeutta, vaikka hakeutuisi esim. erityisen koulutustehtävän lukioon tai tietylle koulutusosalalle, jota ei lähimmässä oppilaitoksessa
- Koulutuksen järjestäjä päättää majoitus- ja matkakorvausten myöntämisestä hakemuksesta
  - muutoksenhakuoikeus hallinto-oikeuteen

Majoituskorvaus

- Vuosittaisen opintojen alkamis- ja päättymispäivän väliseltä ajalta, jos opintojen suorittaminen edellyttää asumista oppilaitoksen sijaintipaikkakunnalla
- Opintojen aikaisesta asumisesta aiheutuvat kohtuulliset kuukausittaiset asumiskustannukset, enintään kuitenkin yleisestä asumistuesta annetun lain 10 §:ssä säädettyt enimmäisasumismenot
- Se osuus kohtuullisista asumiskustannuksista, jota ei korvata muun lain nojalla (yleinen asumistuki ensisijainen)
- Ei oikeutta, jos mahdollisuus asua oppilaitoksen maksuttomassa asuntolassa

Matkakorvaus

- Oikeus niillä, joilla oikeus majoituskorvaukseen
  - sekä niillä, joilla olisi oikeus majoituskorvaukseen muutoin, mutta asuvat maksuttomassa asuntolassa
- Korvataan oppivelvollisen kodin ja opiskeluaikaisen asunnon välisistä matkoista aiheutuvat kustannukset viikonloppujen ja lomien yhteydessä
- Maksetaan halvimman käytettävissä olevan matkustustavan mukaan (lähtökohtaisesti joukkoliikenne)
- Jos matkoihin ei ole mahdollisuutta käyttää joukkoliikennettä, koulumatkatukilain mukaiset oman matkustustavan matkakustannukset (OKM:n taksa-asetuksen mukaisesti)

Muita huomioitavia maksuttomuuteen liittyviä muutoksia

- Oikeus maksuttomaan päivittäiseen ruokailuun laajenee oppivelvollisilla
  - aikuisille tarkoitetussa lukiokoulutuksessa (LukioL 35 §) ja ammattitutkintokoulutuksessa (AKL 100 §)
- Oppisopimuskoulutuksen matkakorvauksen raja laskee oppivelvollisilla 10 km -> 7 km (AKL 102 §)
- Asuntoapaikat myönnettävä ensisijaisesti oppivelvollisille ja muille maksuttomaan koulutukseen oikeutetuille (AKL 104 §)
  - otetaan kuitenkin huomioon asuntolapaikan tarve
- Oikeus opiskeluhooltoon laajenee oppivelvollisilla (oppilas- ja opiskeluhooltolaki 1 §)
  - aikuisille tarkoitetussa lukiokoulutuksessa ja ammattitutkintokoulutuksessa

Uusien tehtävien rahoitus ammatillisessa koulutuksessa

- Kustannukset otetaan huomioon oppivelvollisuuden korotuskertoimen kautta
  - perusrahoituksen painotusperuste
  - OKM:n asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista (1244/2020) 6 §:
  - Opiskelijavuosia painotetaan **korotuskertoimella 0,06** niiden päivien ajalta, kun opiskelija on oikeutettu oppivelvollisuuslain (1214/2020) 16 §:ssä tarkoitettuun maksuttomaan koulutukseen.
- Siirtymäsäännökset (asetus 25 §):
  - varainhoitovuonna 2021 painotetaan vuonna 2003 ja sen jälkeen syntyneiden opiskelijoiden 1.8.-31.12.2019 suorittamia opiskelijavuosia
  - varainhoitovuonna 2022 painotetaan vuonna 2003 ja sen jälkeen syntyneiden opiskelijoiden vuonna 2020 suorittamia opiskelijavuosia.
  - varainhoitovuodesta 2023 lähtien mukaan 2021 toteutuneet opiskelijavuodet (aiemmat vuodet simuloidaan 2003 ja 2004 syntyneiden suorittamilla opiskelijavuosilla)

Oppimateriaalit ja muut tarvikkeet

- Ammatillisen koulutuksen oppimateriaalit ja muut tarvikkeet yhteensä 21 milj. euroa
  - oppimateriaalit ja muut tarvikkeet 401 €/opiskelija
  - tietokone 306 € (kierrätystehokkuus huomioiden)
  - lisäksi oppimateriaalien ja tietokonekannan hankintamenettelyistä, ylläpidosta, varastoinnista ja jakelusta sekä ICT-tuesta aiheutuviin lisäkustannuksiin
- 8,4 milj. euroa muut uudet tehtävät (mm. lisäohjaus, matka- ja majoituskorvaukset)
- Perusrahoituksen harkinnanvarainen korotus
  - koulutusalan keskimääräistä kalliimmat materiaalikustannukset (kapea-alainen koulutuksen järjestäjä)
  - oppivelvollisuuslain mukaiset majoitus- ja matkakorvaukset

Kalliit valinnaiset tutkinnon osat

- K: Esim. metsäalan tai rakennusalan perustutkinto, jossa on valinnaisena tutkinnon osana Kuljettajan perustason ammattipätevyys (c-kortti). Tuleeko oppilaitoksen maksaa myös valinnaisten tutkinnon osien osaltakin kaikki maksut (lääkärintarkastus, viranomaismaksut korteista...)? Jos täytyy, voiko käydä niin, että oppilaitokset laskelmoivat ja ohjaavat hankkimaan "edullisempia" valinnaisia?
- V: Tutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viranomaismaksut, ajokorttimaksut ja lääkärintodistukset kuuluvat maksuttomuuden piiriin.

Ammattitutkinto ja maksuttomuus

- K: Koskeeko maksuttomuus vain perustutkintokoulutusta? Meillä on muutamia ammattitutkintoja, jotka ovat ns. alalle tulotutkintoja, vaikka ovatkin ammattitutkintoja. Entä kuuluuko at-opiskelijoille myös ruokailu? Nythän heillä ei ole ilmaista ruokailua.
- V: Maksuttomuus koskee myös ammattitutkintoa, jos tämä on opiskelijan ensimmäinen tutkinto. Oppivelvollisilla opiskelijoilla on oikeus maksuttomaan ruokailuun myös päätoimisessa ammattitutkintokoulutuksessa.

Oppisopimuskoulutus ja maksuttomuus

- K: Koskeeko maksuttomuus oppisopimuskoulutusta (jos muut kriteerit täyttyvät)?
- V: Maksuttomuus koskee myös oppisopimuskoulutusta (materiaalit).

Erityinen harrastuneisuus

- K: Miten määritetään suurta harrastuneisuutta vaativa ala? Esim. pitääkö riistapuolen opiskelijoille kustantaa metsästyskortti ja aseet?
- V: Rajanvetoon ei aina yksiselitteistä vastausta. Tutkinnon suorittamisen edellyttämät lupakortit ym. kuuluvat maksuttomuuden piiriin. Erityistä harrastuneisuutta koskevassa koulutuksessa punnittava, onko kyseessä opiskelijan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettu väline, jota opiskelija käyttää myös muutoin kuin opetuksen yhteydessä. Aseet lienevät tällaisia.

Oikeus ruokailuun majoituspäivinä

- K: Kuinka monta maksutonta ateriaa opiskelijoilla tarjotaan majoituspäivinä, kun kyse ei ole sisäoppilaitoksesta?
- V: Päätoimisessa koulutuksessa opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan sellaisina päivinä, joina opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Opiskelijalla on edellä säädetyn lisäksi oikeus myös muuhun maksuttomaan päivittäiseen ruokailuun koulutuksessa, joka on järjestämisluvan mukaisesti järjestetty sisäoppilaitosmuotoisesti sekä valtioneuvoston asetuksella (20 a §) säädettävissä perustutkinnoissa, joissa osaamisen hankkiminen edellyttää läsnäoloa koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa tavanomaista työpäivää pidemmän ajan.

Tietokone

- K: Tuleeko kaikilla oppivelvollisilla olla käytössään oppilaitoksen hankkima tietokone?
- V: Laissa ei nimenomaisesti säädetä, että jokaiselle opiskelijalle tulee hankkia tietokone, vaan lain mukaan maksuttomia ovat opetuksen edellyttämät oppimateriaalit ja työvälineet. Uudistuksen kustannuslaskelmissa on kuitenkin arvioitu, että opetukseen osallistumiseksi jokaiselle opiskelijalle tulisi antaa tietokone käyttöön opintojen ajaksi.

Nettiyhteys opiskelijalle

- K: Olen kuullut huhuja, että opiskelijoille pitäisi hankkia myös nettiyhteys. Onko totta, että opiskelijoille pitäisi hankkia myös nettiyhteys? Miten tämä käytännössä pitäisi toteuttaa?
- V: Useimmilla opiskelijoilla on käytettävissään nettiyhteys kotona tai kännykässä. Lähtökohtaisesti opiskelijat voivat hyödyntää näitä jo käytössään olevia nettiyhteyksiä. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin hankkia opetuksen edellyttämät välineet, joten jos opiskelijalla ei ole käytössään nettiyhteyttä ja opetukseen osallistuminen sitä edellyttää, tulee koulutuksen järjestäjän tarjota myös nettiyhteys.

Ajokortti

- K: Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon ensihoidon osaamisalassa opiskelijoilta vaaditaan ajokortti. Tuleeko oppilaitoksen siis järjestää ja kustantaa oppivelvollisille opiskelijoille ajo-opetus ja -kortti?
- K: Ovatko logistiikka-alan ajokorttimaksut ja ADR myös maksuttomia?
- V: On linjattu, että tutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viranomaismaksut, ajokorttimaksut ja lääkärintodistukset kuuluvat maksuttomuuden piiriin. Ajokortti kuuluu maksuttomuuden piiriin, jos ajo-opetus kuuluu tutkinnon perusteiden mukaiseen opetukseen.

Tekijänoikeus ja maksuttomat materiaalit

- K: Tekstiili- ja muotialan ja taideteollisuusalan perustutkinnossa opiskelijat valmistavat eri materiaaleista tuotoksia. Materiaalit ovat oppivelvolliselle ilmaisia. Onko opiskelijalla tekijänoikeus valmistamiinsa tuotteisiin ja saako opiskelija tuotteen itselleen? Voiko oppilaitos myydä tuotteet esim. omassa myymälässään?
- V: Tekijänoikeus ja omistusoikeus ovat erillisiä oikeuksia. Opiskelijalla on tekijänoikeus teokseensa, mutta koulutuksen järjestäjän kustantamista materiaaleista tehty teos on oppilaitoksen omaisuutta, ellei koulutuksen järjestäjän ja opiskelijan kesken ole toisin sovittu. Koulutuksen järjestäjä tarvitsee kuitenkin opiskelijan luvan teoksen myymiseen tai muuhun luovuttamiseen.

Maksuttomuustieto Koski-tietovarannossa

- K: Tuleeko Opintopolun tietoihin jatkossa automaattisesti jokin uusi lisätieto opiskelijan maksuttomuus-tiedosta ja saadaanko tieto siirrettyä rajapintojen kautta koulutuksen järjestäjän omiin opiskelijatietojärjestelmiin?
- V: Tieto maksuttomuudesta tulee opiskeluoikeuden yhteyteen. Koulutuksen järjestäjä tuottaa tämän tiedon. Tiedonsiirtämisen osalta määrittelytyö on vielä kesken, mutta rajapintatoteutus on vaihtoehtona.
- Mitä kenttiä tulee käyttöön oppivelvollisuuden ja maksuttomuuden osalta? Mitä siirtyy KOSKI-palveluun ja mitä eHOKSiin? VALPAS-rekisterin pääkäyttäjäys, kenen olisi hyvä olla tässä toimijana?
- V: Oppivelvollisuuteen liittyvät tiedot muodostuvat eri rekisterien ja tietovarantojen pohjalta. Tieto maksuttomuudesta on tulossa uutena kenttänä opiskeluoikeuden yhteyteen. Maksuttomuus-tieto on osa KOSKI-tietovarannon tietosisältöä. Valpas-palveluun tulee käyttöoikeuksia toimijakohtaisesti, peruseriaate näissä noudattaa opintopolun yleistä käyttäjähallintamallia.

Matkakorvaukset

- K: Kuinka opiskelijan ei-päivittäisten kotimatkojen kustannusvastuu jakaantuu tapauksissa, joissa kuljetaan julkisilla yhteyksillä ja koulun kyydeillä?
- V: Oppivelvollisuuslain (21 §) mukaan matkakorvaus maksetaan halvimman käytettävissä olevan matkustustavan mukaan. Jos matkoihin ei ole mahdollisuutta käyttää joukkoliikennettä, sovelletaan matkakustannusten määrittämisessä, mitä koulumatkatukilaisissa säädetään oman matkustustavan matkakustannuksista. Kysymyksen mukaisessa tilanteessa osa korvattaisiin oppivelvolliselle julkisen liikenteen (halvimman) kustannuksen mukaisesti. Koulutuksen järjestäjä voisi hakea perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta koulutuksen järjestäjälle aiheutuneiden kustannusten perusteella (opiskelijalla maksettu korvaus ja koulukyydistä aiheutunut kustannus).

Majoituskorvaus työpaikalla järjestettävän koulutuksen aikana

- K: Jos oppivelvollinen saa majoituskorvausta, maksetaanko sitä myös siltä ajalta, kun oppivelvollinen on työpaikalla oppimassa ja ko. paikkakunta on yli 100 km päässä oppivelvollisen kotoa ja mahdollisesti myös oppilaitoksesta?
- V: Majoituskorvausta maksetaan vuosittaisen opintojen alkamis- ja päättymispäivän väliseltä ajalta, **jos opintojen suorittaminen edellyttää asumista oppilaitoksen sijaintipaikkakunnalla**. Oppivelvollisuuslain mukaiset majoitus- ja matkakorvaukset koskevat siis vain oppivelvollisen kodin ja oppilaitoksen välistä etäisyyttä sekä näiden välisiä matkoja. Oppivelvollisuuslain mukaisia majoitus- ja matkakorvauksia ei makseta kysymyksessä kuvatussa tilanteessa. Oikeus korvauksiin on kuitenkin myös työpaikalla järjestettävän koulutuksen ajan, jos opiskelija asuu samassa asunnossa, johon hänelle muutoin maksetaan majoituskorvausta.

Matkakustannukset ja työpaikalla järjestettävä koulutus

- K: Jos koulutussopimuspaikka on kaukana, täytyykö oppilaitoksen korvata matkakustannukset ko. työpaikkaan? Entä jos haluaa toiselle paikkakunnalle koulutussopimuspaikkaan, tuleeko oppilaitoksen järjestää majoitus ko. paikkakunnalta, vai korvataanko vain matkakulut?
- Opiskelijan kodin ja koulutussopimuspaikan väliset koulumatkat korvataan koulumatkatukilain perusteella vastaavasti kuin kodin ja oppilaitoksen väliset matkat. Erityiset majoitus- ja matkakorvaukset eivät koske työpaikalla järjestettävää koulutusta.

Vammaisen opiskelijan avustaja

- K: Kuka maksaa opiskelun ulkopuolisen avustajan majoitusopiskelijalle vaativan erityisen tuen oppilaitoksessa?
- V: Ammatillisen koulutuksen lain mukaan erityistä tukea saavalla opiskelijalla on oikeus opiskelun edellyttämiin avustajapalveluihin ja erityisiin apuvälineisiin. Oikeus muihin avustajapalveluihin määräytyy vammaispalvelulain nojalla.

Asuntolapaikat

- K: Meillä on kaksi asuntolaa, jotka on tarkoitettu metsäalan perustutkinnon opiskelijoille. Luonnollisesti jatkossa etusijalla ovat metsäalan oppivelvollisuuden piirissä olevat. Ovatko kuitenkin heidän jälkeensä etusijalla myös muihin tutkintoihin hakeneet oppivelvolliset, vai voimmeko jakaa muut asuntolapaikat muille metsäalan opiskelijoille?
- V: Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan asuntolapaikat tulee antaa ensisijaisesti oppivelvollisille, toissijaisesti muille maksuttomaan koulutukseen oikeutetuille ja tämän jälkeen muille. Säännöksen perusteella asuntolapaikkaa tulisi siis tarjota ensisijaisesti oppivelvollisille koulutusala riippumatta. Asuntolapaikkojen jakamisessa otetaan kuitenkin aina huomioon asuntolapaikan tarve.

Välineiden huolto ja puhdistus

- K: Voidaanko edellyttää, että oppivelvolliset opiskelijat pesevät työasunsa itse kotona?
- V: Koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijalle opetuksen edellyttämät oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja –aineet. Koulutuksen järjestäjä vastaa työvälineiden ja –asujen korjaamisesta ja huollosta. Opiskelijan henkilökohtaisessa käytössä olevien työvälineiden ja –asujen tavanomainen puhdistus ja pesu voidaan kuitenkin osoittaa myös opiskelijan vastuulle.

Mistä lisätietoja?

Oppivelvollisuuslaki (1214/2020)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201214>

Hallituksen esitys HE 173/2020 vp

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_173+2020.aspx

OKM-nettisivut

<https://minedu.fi/oppivelvollisuuden-laajentaminen>

UKK-palsta

<https://minedu.fi/kysymyksia-ja-vastauksia-oppivelvollisuudesta>

